

Protocol: gedragsprotocol Kids College 2018

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Uitgangspunt is de Kanjertraining.....	3
1.1. De Kanjertraining.....	3
1.2. Wat is de kanjertraining	4
1.3. Gedragstypen uit de Kanjertraining	4
Hoofdstuk 2. Gewenst gedrag	6
2.1. De positief ingestelde leerkracht	6
2.2. De positief ingestelde ouder.....	6
2.3. Het positief ingestelde kind.....	6
2.4. Gewenst gedrag tussen de leerkracht en ouder	6
Hoofdstuk 4. Ongewenst gedrag	8
4.1. De aanpak bij conflicten.....	9
4.2. Tips voor ouders bij ongewenst gedrag bij kinderen.....	9
Hoofdstuk 5. En dan verder....?	10
leerlingen	10
teamleden.....	10
Ouders	11

Hoofdstuk 1. Uitgangspunt is de Kanjertraining

Een school moet een omgeving zijn, waar leerlingen, personeel en ouders/verzorgers zich vrij kunnen bewegen, zich prettig voelen en een veilige omgeving zijn, waar men zich thuis voelt. Normen en waarden vormen daarbij de basis. Op school hebben wij met elkaar (ouders en team) een protocol voor schoolregels en gedrag opgesteld, met als doel een zo'n veilig mogelijke sfeer te creëren en te waarborgen.

De basis voor dit protocol zijn de 5 Kanjerregels:

- ☐ We vertrouwen elkaar
- ☐ We helpen elkaar (handen heb je om elkaar te helpen)
- ☐ Niemand speelt de baas
- ☐ Niemand lacht uit
- ☐ Niemand doet zielig

1.1. De Kanjertraining

Wij werken op school met de Kanjertraining. Dit is een methode die de kinderen helpt bij de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het belangrijkste doel van de Kanjertraining is dat een kind positief over zichzelf en anderen leert denken, zodat het kind zich in verschillende situaties veilig en op zijn/haar gemak voelt.

Er wordt in de Kanjertraining aandacht besteed aan de volgende vaardigheden:

- ☐ Jezelf voorstellen/jezelf presenteren.
- ☐ Iets aardigs zeggen.
- ☐ Met gevoelens van jezelf en met de gevoelens van de ander weten om te gaan.
- ☐ Een compliment geven en ontvangen.
- ☐ Ja en nee kunnen zeggen. JA als je iets prettig vindt, en NEE als je iets vervelend vindt.
- ☐ Je mening durven geven zonder iemand te kwetsen.
- ☐ Een ander durven vertrouwen en zelf te vertrouwen zijn.
- ☐ Samenwerken.
- ☐ Vriendschappen onderhouden.
- ☐ Vragen stellen, belangstelling tonen.
- ☐ Proberen de ander te begrijpen.
- ☐ Kritiek durven geven en kunnen ontvangen.
- ☐ Zelfvertrouwen, zelfrespect krijgen.
- ☐ Leren stoppen met treiteren.
- ☐ Uit slachtofferrollen stappen.

1.2. Wat is de kanjertraining

De Kanjertraining wordt in groep 1/2 tot en met groep 8 gegeven aan de hand van een verhaal en oefeningen, waardoor er sprake is van een doorgaande lijn. Per leerjaar is er een Kanjerboek dat in de groepen wordt behandeld. De afspraken van de Kanjertraining worden continu toegepast in de dagelijkse praktijk. In de Kanjerlessen worden diverse situaties geoefend. Door deze oefeningen krijgen de kinderen handvatten die zij vervolgens in alledaagse situaties kunnen toepassen. Leerkrachten ondersteunen de kinderen hierbij. Zij spreken kinderen aan op de “kanjermanier”. Alle leerkrachten zijn gecertificeerde Kanjertrainers.

Ouders betrekken wij actief bij de Kanjertraining door regelmatig in de nieuwsbrief aandacht te besteden aan dit onderwerp, het als onderwerp terug te laten komen in de klassenmail en doordat wij twee keer per jaar ouders uitnodigen om bij een Kanjertraining aanwezig te zijn. In onze optiek is het voor onze leerlingen van belang dat ouders en school op één lijn zitten qua begeleiding op sociaal emotioneel gebied.

Vanuit deze basis krijgt iedereen op school de ruimte om op een goede en prettige manier te functioneren. In de omgang met elkaar gaan we uit van gedrag dat algemeen in onze maatschappij als sociaal wenselijk wordt aanvaard.

1.3. Gedragstypen uit de Kanjertraining

Kinderen kunnen in verschillende situaties verschillend gedrag laten zien. De Kanjertraining benoemt verschillende soorten gedrag. Om dit in de klas concreet te maken, gebruikt de Kanjertraining vier verschillende ‘gedragstypen’ met gekleurde petten: de Kanjer/tijger (witte pet), de Vlerk (zwarte pet), Het Aapje (rode pet) en het Konijn (gele pet). Je bent geen ‘gedragstype’, maar je gedraagt je als een Kanjer, een Vlerk, een Aapje of een Konijn. Hierna worden de gedragstypen beschreven.

De Kanjer (witte pet)

De Kanjer is rustig, zelfverzekerd en in balans.

De Kanjer denkt goed na over anderen en zichzelf en durft zijn mening te geven (op een respectvolle manier). Met de Kanjer is te praten. Hij of zij probeert zich beschaafd te gedragen en wil niet roddelen, pesten, schreeuwen, schelden enz. De Kanjer wil behulpzaam en te vertrouwen zijn. Het is feitelijk een stoer kind, dat met zijn beide benen op de grond staat. Groepsgenoten voelen zich veilig bij de Kanjer. Maar ook bij de Kanjer kan het wel eens mis gaan.

De Vlerk (zwarte pet)

De Vlerk is te krachtig en daarbij grensoverschrijdend en brutaal.

De Vlerk laat zich leiden door opvattingen als: het is winnen of verliezen, de baas zijn of het knechtje.

De Vlerk vult deze opvattingen in op een negatieve manier. Dit uit zich in intimidatie, manipulatie, het aanjagen van angst, het uiten van bedreigingen, liegen en het opzoeken van conflicten. Een echte Vlerk ziet zichzelf vaak als slachtoffer: 'U moet altijd mij hebben', 'Ik heb het weer gedaan!', 'Die anderen krijgen nooit de schuld'. Gelukkig is het zo dat de meeste kinderen per ongeluk dit agressieve gedrag laten zien. Het zijn vaak krachtige, temperamentvolle kinderen, die daardoor, en een gebrek aan goed voorbeeldgedrag, gemakkelijk grenzen van een ander kind overschrijden.

Het Aapje (rode pet)

Het Aapje vertoont clownesk en onverschillig gedrag.

Het Aapje gedraagt zich clownesk en onverantwoordelijk. Het Aapje heeft als opvatting dat het leuk moet zijn en dat je er pas bij hoort als je leuk wordt gevonden. Dit gaat vaak ten koste van een ander en leidt vaak tot ruzie. Tot slot: de rode pet is vaak een meeloper en moedigt de zwarte pet aan.

Het Konijn (gele pet)

Het Konijn is te voorzichtig en vaak ook bang.

Het Konijn staat symbool voor het faalangstige, verlegen kind dat zorgwekkend te lief is en geen weerwoord heeft op grensoverschrijdende gedragingen van rode en zwarte petten. Het Konijn heeft opvattingen als: we moeten allemaal lief doen en vredig met elkaar omgaan. Om die reden is het Konijn altijd op zoek naar harmonie. Het Konijn kan, wil of durft geen boosheid te uiten. Het Konijn weet niet adequaat te reageren op vervelende situaties. Het moet immers altijd lief zijn. De kans is groot dat kinderen die dit gedrag vertonen denken: ik ben niks, de ander is beter dan ik. Het Konijn wordt vaak over het hoofd gezien door anderen.

Er is een agressieve variant op de gele pet.

Sommige "lieve" Konijntjes ervaren, meestal ten onrechte, hun klasgenoten als vijandige, bedreigende kinderen met slechte bedoelingen. In het verlengde hiervan kruipen deze "getergde konijntjes" in een slachtofferrol en kunnen zij ongeremd reageren. Het gedrag dat dan te zien is kan worden omschreven als defensief en impulsief. Dit gedrag is vaak te vergelijken met het gedrag van de Pestvogel.

Tot slot:

De kleuren zwart, geel, rood en wit zoals gebruikt in de Kanjertraining hebben niets met huidskleur te maken maar met verschillende vormen van gedrag.

Hoofdstuk 2. Gewenst gedrag

Goede leerprestaties kunnen bereikt worden als leerlingen en leerkrachten met plezier naar school gaan. Een veilig klimaat en een prettige sfeer dragen hier sterk aan bij. Respect voor elkaar en algemene fatsoensnormen en goede omgangsvormen vinden we belangrijk.

Het uitgangspunt van gewenst gedrag zijn de vijf Kanjerregels. Ouders hebben een andere rol dan leerkrachten. En leerlingen hebben ook weer een andere rol. Hieronder willen we aangeven wat we in algemene zin verwachten van ouders, leerkrachten en leerlingen.

2.1. De positief ingestelde leerkracht

De leerkracht stimuleert positief en gewenst gedrag door het geven van een compliment, een knipoog of een gesprekje. Op Kids College maken wij daarom ook zoveel mogelijk gebruik van beloningsystemen (zoveel mogelijk maatwerk) voor gedrag. Als er dan toch correctie nodig is, gebeurt dit zoveel mogelijk één op één. De leerkracht benoemt wat er gebeurd is en zegt dan wat er wel van de leerling verwacht wordt. Bijvoorbeeld door te zeggen: 'het stoort ons dat je zoveel contact zoekt met de kinderen om je heen. Kun je daarmee stoppen en rustig aan je eigen werk verder gaan?' In plaats van: 'Je bent vervelend vandaag. Stop daar eens mee!' Als het kind zijn gedrag aanpast, complimenteert de leerkracht het kind hiervoor.

2.2. De positief ingestelde ouder

De positief ingestelde ouder luistert goed naar zijn kind en stelt vragen. Hij/zij neemt het kind serieus, stimuleert het kind om zelf oplossingen voor problemen te zoeken en helpt waar nodig is. Het kind leert niet alleen positief over zichzelf te denken als het beseft: 'Ik kan en weet het', maar ook als het beseft: 'Mijn ouders durven mij los te laten, zij vertrouwen mij.'

2.3. Het positief ingestelde kind

Een leerling die zich goed gedraagt, is een Kanjer. Deze leerling denkt goed na over anderen en zichzelf en durft zijn mening te geven op een respectvolle manier. Met de leerling is te praten, deze leerling wil behulpzaam en te vertrouwen zijn. Groepsleden voelen zich veilig bij deze leerling. Ook spreekt deze leerling positief over en met anderen. Hij speelt met andere kinderen zonder bewust pijn te doen (bv. schoppen of kleineren). Ook houdt deze leerling zich aan de schoolregels, in de groep, op het plein, tijdens het overblijven, tijdens de gymles en op internet. Als er toch iets gebeurt dat niet mag dan zoekt deze leerling met het andere kind een oplossing, eventueel met hulp van de leerkracht en/of ouders.

2.4. Gewenst gedrag tussen de leerkracht en ouder

De ouder blijft de eerst verantwoordelijke voor (het gedrag van) het kind. De ouder en de leerkracht spreken positief over de kinderen en elkaar. Ouders en leerkracht vertrouwen er op dat een ieder het beste voor heeft met het kind. Wanneer de ouder en de leerkracht spreken over een probleem van een kind is het doel altijd het vinden van een oplossing die

voor kind, ouder en leerkracht het meest bevredigend is. Zij blijven daarbij respectvol naar elkaar toe. Dreigen, schelden of agressie is ongewenst.

Hoofdstuk 3. Gedragsregels volgens de Kanjertraining

In onze school hanteren we met elkaar dezelfde Christelijke waarden en normen om te komen tot een plezierig schoolklimaat voor leerling, leerkracht en ouders. Een aantal basale regels ligt hieraan ten grondslag.

Deze afspraken worden op alle momenten dat leerlingen, ouders, leerkrachten op school aanwezig zijn, gehandhaafd. Door de Kanjertrainingen willen we de leerlingen leren omgaan met deze afspraken. Op Kids College vinden we dat het personeel een voorbeeldfunctie heeft en spreekt het vanzelf dat wij hier aanspreekbaar op zijn. Omgaan met dit gedragsprotocol zal dan ook jaarlijks tijdens team- en bouwvergaderingen aan de orde komen.

Wij verwachten dat leerkrachten, leerlingen en ouders van onze school dit protocol onderschrijven, naar deze regels handelen en daarop aangesproken kunnen worden. Klachten of problemen kunnen natuurlijk altijd kenbaar gemaakt worden bij de groepsleerkracht, interne begeleiding of directie.

We vertrouwen elkaar

- ☐ We praten met elkaar en niet over elkaar.
- ☐ We moeten er op vertrouwen dat een ander het goed bedoelt.
- ☐ We mogen onze mening geven, maar houden daarbij wel rekening met de gevoelens van een ander.
- ☐ We gaan om met de ander, zoals jij wilt dat hij/zij met jou omgaat.
- ☐ We hebben aandacht voor elkaar.
- ☐ Er is er maar één die praat, zodat het luisteren beter gaat.
- ☐ Wij zijn eerlijk tegen elkaar.

Wij helpen elkaar

- ☐ Wij geven geen benzine aan motortjes.
- ☐ Wij komen op een positieve manier voor elkaar op.
- ☐ Wij zorgen dat iedereen rustig zijn werk kan doen.
- ☐ Wij zoeken conflicten niet op.

Niemand speelt de baas

- ☐ De meester of juf heeft de leiding.
- ☐ Iedereen is gelijk.
- ☐ We spreken op een rustige en vriendelijke toon met elkaar.
- ☐ We maken goede afspraken met elkaar, waar iedereen zich aan houdt.

Niemand lacht uit

- ☐ We maken onze eigen keuzes
- ☐ We denken eerst en gaan dan pas doen.

Niemand blijft zielig

- ☐ We vertrouwen erop dat de ander het goed bedoelt.
- ☐ We komen op voor ons zelf.
- ☐ Het is goed dat IK er ben.
- ☐ We zeggen wat we voelen en denken, waardoor we grenzen aangeven.
- ☐ We proberen problemen eerst zelf op te lossen.

Hoofdstuk 4. Ongewenst gedrag

Natuurlijk maakt iedereen wel eens fouten of kan iemand een ander onbedoeld kwetsen. Dat is vaak door welgemeende excuses op te lossen. Ongewenst gedrag gaat verder, dat kan een (langdurig) negatieve invloed hebben op anderen en de sfeer verpesten.

Onder ongewenst gedrag verstaan wij bijvoorbeeld: het niet houden aan de regels van de school, het verstoren van de les of bijeenkomst, pesten en het vernielen of kwijtmaken van spullen. Dit ongewenste gedrag leidt tot conflicten. Als er een conflict is, verschil je van mening. Meningsverschillen zijn er om uit te praten. Het uitgangspunt is dat de betrokkenen bereid zijn het conflict op te lossen en mee te denken aan een oplossing.

Dit doen we wel

Dit doen we niet

4.1. De aanpak bij conflicten

Conflicten kunnen ontstaan op allerlei gebied, in allerlei situatie en tussen allerlei personen. Zo kunnen er conflicten ontstaan tussen leerkrachten onderling, tussen ouders en leerkrachten, tussen leerlingen onderling, tussen ouder en leerling, tussen leerkracht en leerling etc. Voor alle gesprekken die in een conflict gevoerd worden, hanteert de school dezelfde gespreksregels:

- ☐ *Introductie en gespreksregels*

Begroet elkaar en maak afspraken over de vertrouwelijkheid van het gesprek. Spreek over de feiten en ga opzoek naar een oplossing. Ga er allemaal vanuit dat er gesproken en gehandeld wordt vanuit de beste intenties.

- ☐ *Het bespreken van de gebeurtenis*

Vertel aan elkaar wat er gebeurd is en hoe je je daarbij voelt. De leerkracht/directie vat dit samen zodat iedereen begrijpt wat er aan de hand is. Samen schrijven we een verslag wat er fout ging en hoe dit verbeterd kan worden.

- ☐ *Oplossingsfase*

Denk na over mogelijke oplossingen en kijk met elkaar over welke afspraken je het met elkaar eens kunt worden.

- ☐ *Overeenkomst*

Herhaal met elkaar de gemaakte afspraken, spreek af of en wanneer je er op terug komt en benoem hoe je het gesprek ervaren hebt. De notities worden bewaard in het leerling- en/of personeelsdossier voor leerling- en/of oudergesprekken in Parnassys, onder 'belangrijke notities'. Eventueel kan er een goed gedragsplan opgesteld worden.

Lukt dit niet? Dan kan er hulp gevraagd worden bij de leerkracht, de intern begeleider, de vertrouwenspersoon en/of de directie van de school. Bij (structureel/blijvend) ongewenst gedrag van ouders, leerkracht en/of leerling kan de toegang tot de school door de directie geweigerd worden.

4.2. Tips voor ouders bij ongewenst gedrag bij kinderen

- ☐ Neem de signalen van de leerkracht serieus.

- ☐ Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- ☐ Benoem goed gedrag door vaak complimenten te geven.
- ☐ Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag.
- ☐ Geef zelf het goede voorbeeld.

Als u signalen van ongewenst gedrag opvangt, meld dit bij de groepsleerkracht, IB-er of directie.

4.3. leerlingdossier

Signalering van een sociaal-emotioneel probleem wordt in het leerlingdossier in Parnassys opgenomen. De groepsleerkracht maakt ten aanzien van ongewenst gedrag van leerlingen een verslag. Dit verslag wordt in het leerlingdossier bewaard, onder het kopje “belangrijke notities”. Hierin zal de school ook opnemen welke stappen er zijn ondernomen ter voorkoming van ongewenst gedrag. Indien (ouders van) leerlingen een schriftelijk waarschuwing krijgen ten aanzien van ongewenste gedrag dan zal dit in het dossier worden opgenomen. Indien de school moet overgaan tot schorsing van een leerling dan zal dit schorsingsbesluit in het dossier worden opgenomen. Ouders mogen na afspraak het dossier van hun kind inzien.

Hoofdstuk 5. En dan verder....?

Het onderwerp ‘gedrag’ is een onderwerp dat niet weg te denken valt in een schoolorganisatie. In diverse overleggen staat dit onderwerp op de agenda.

leerlingen

Gemiddeld krijgen leerlingen 1x per week een kanjerles, een les waarin theorie in een veilige omgeving in praktijk gebracht wordt. Het is de ervaring van de Kanjertraining dat het regelmatig houden van een kanjerles een positieve bijdrage heeft op het sociaal emotionele welzijn van een leerling en van de groep.

Het onderwerp ‘gedrag van leerlingen’ wordt in de groepsbesprekingen besproken, in de jaarlijkse groepsoverdracht tussen leerkrachten en natuurlijk wordt hierover vaak gesproken tijdens de lunch/thee. Door het op deze manier frequent te bespreken, weten de teamleden wat er speelt bij de diverse leerlingen en kunnen ze van elkaar leren.

teamleden

Door te starten met de Kanjertraining in januari 2015 hebben wij de eerste stap genomen om een Kanjerschool te worden. Elke twee jaar hebben wij een nascholingstraject vanuit de Kanjertraining. In dit traject staat o.a. omgaan met grensoverschrijdend gedrag, meidenvenijn en het gebruiken en inzetten van het Kanjer Volg- en AdviesSysteem centraal.

Alle leerkrachten volgen de Kanjertraining in januari 2015. Ook de overblijfcoördinator volgt deze training, zodat zij dit door kan geven aan de overblijfouders. Zo worden de overblijfouders ook bekwaam in het handelen en werken conform de afspraken van de Kanjertraining.

Door het onderwerp Kanjertraining op nascholingsdagen, in de vergaderingen en in POP gesprekken terug te laten komen, hopen we dat het werken conform de afspraken van de Kanjertraining een eerste natuur van een ieder wordt.

Ouders

De samenwerking met ouders/verzorgers is essentieel wil je een structurele gedragsverandering zien bij leerlingen. Om deze samenwerking te bevorderen, organiseert elke groep jaarlijks een tweetal Kanjerlessen waarvoor ouders uitgenodigd zullen worden. Op deze manier kunnen ouders de Kanjerprincipes in de praktijk zien.

Daarnaast informeren we ouders over de inhoud en werkwijze van de Kanjertraining door het onderwerp op te nemen in de nieuwsbrief. Op deze manier werken wij er actief aan om ouders betrokken te maken bij de werkwijze van de Kanjertraining.

Kijkwijzer Pedagogisch handelen in de klas

Leerkracht:
Groep:
Vakgebied:

Observant:
Datum:

De leraar creëert een pedagogisch klimaat dat voldoet aan de onderstaande criteria

<u>Aandachtspunten</u>	<u>Praktijken</u>	+	-
Is zelf rolmodel van een respectvolle omgang met elkaar en de omgeving.	Heeft contact met leerlingen		
	Creëert een sfeer waarin leerlingen elkaar respecteren		
	Luistert écht naar de leerlingen		
	Laat leerlingen uitspreken		
	Stimuleert samenwerking		
	Spreekt leerlingen op een positieve manier aan		

	Gebruikt vaak 'Dank je' en 'Alsjeblieft'		
	Stimuleert leerlingen naar elkaar te luisteren		
	Geeft complimenten		
	Geeft aan wat wel goed gaat		
Vindt een balans tussen sturing geven en het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van leerlingen.	Geeft leerlingen ruimte om inbreng te hebben		
	Biedt leerlingen ruimte om initiatief te nemen		
	Geeft sturing aan de groep		
Ondersteunt het zelfvertrouwen van leerlingen.	Spreekt positieve verwachtingen uit naar de leerlingen		
	Maakt duidelijk bijdragen van leerlingen waardevol te vinden		
	Geeft leerlingen de ruimte om fouten te maken		
	Laat tevredenheid merken door middel van complimenten		
	Spreekt de leerlingen persoonlijk aan (noemt de voornaam)		

	Treedt op wanneer er een leerling uitgelachen wordt.		
--	--	--	--

In welke mate creëert de leraar een veilig pedagogisch klimaat, waarin tegemoet gekomen wordt aan de basisbehoeften van leerlingen?

Opmerkingen:

Het klassenmanagement van de leerkracht voldoet aan de volgende criteria

<u>Aandachtspunten</u>	<u>Praktijk</u>	+	-
Zorgt voor een ordelijk verloop van de les.	Heeft overzicht over groep (is alert)		
	Heeft overwicht		
	Vertoont zelf voorspelbaar gedrag		
	Reageert onmiddellijk en beslist op storend gedrag		
	Geeft aan het begin van de dag een overzicht van hoe die dag er (ong.) uit gaat zien		
	Roept vragen niet klassikaal, maar gericht aan een kind		

Maakt duidelijk welk gedrag hij/zij van leerlingen verwacht tijdens het zelfstandig (ver)werken.	Geeft aan of leerlingen een beroep op de leraar mogen doen (stoplicht etc.)		
	Zegt of de leerlingen met andere leerlingen mogen overleggen		
	Geeft aan hoeveel tijd leerlingen hebben voor taken		
	Maakt gebruik van middelen die leerlingen helpen de aandacht uit te stellen (stoplicht, vragenblokje, stilteteken, time-timer)		
	Laat leerlingen elkaar helpen en leert ze dat ook		
	Zorgt ervoor dat de klassenregels zichtbaar zijn en bewaakt deze.		
	Maakt gebruik van de takenlijst		

In welke mate realiseert de leraar een goed klassenmanagement?

Opmerkingen:

